

המקור לעד א' נאמן באיסורין 4

1. גיטין ב: "ולרבה דאמר" עד "רוב בקיאיין הן" ורש"י ד"ה ומשני עד אחד
2. רש"י חולין י: ד"ה עד אחד נאמן באיסורין
3. תוספות גיטין ב: ד"ה עד אחד (ד"ה האי) "וא"ת מנא לן" עד סוף דבריהם ומהרש"א ד"ה בא"ד וכשעברו שבעה
4. רמב"ן גיטין ב: ד"ה עד אחד נאמן באיסורין
5. נדה ב. מתחילת המשנה עד "כל אשה"
6. תוספות נדה ב. ד"ה מעת מתחילת התוספות עד "מדפריך בגמרא" "וי"ל דלא ילפינן מסוטה" עד "וא"ת במעת"
7. רמב"ן נדה ב. ד"ה מאי טעמא דשמאי "וי"מ דאף על גב" עד "אלא משום מעלה"
8. יבמות סח. "גופא בן ט' שנים" עד "רבי יוסי אומר"
9. תוספות יבמות סח. ד"ה רישא "ואם תאמר וספק" עד "ומיהו לכהונה" "וי"ל דהכא כגון" עד סוף דבריהם
10. כתובות עב. מתחילת המשנה עד אמצע המשנה "ולא קוצה" וגמרא "מאכילתו שאינו מעושר" עד "ולא קוצה"
11. פסחים ד. "הכל נאמנים" עד "מאי טעמא מהימני"
12. פסחים ד: "דמוחזק לן בלא בדק" עד "איבעיא להו"
13. ריטב"א כתובות עב. ד"ה ומשמשתו "ומדלא אמרינן לעיל" עד סוף דבריו
14. תוספות פסחים ד: ד"ה הימנוהו מתחילת התוספות עד "ותחומין דרבנן"
15. ראב"ד על הרי"ף פסחים א: (בדפי הרי"ף) מתחילת דבריו עד "ואפילו על חזקה נמי" "וטעמא דמילתא" עד סוף דבריו

המקור לעד א' נאמן באיסורין 4

1. גיטין ב: "ולרבה דאמר" עד "רוב בקיאי הן" ורש"י ד"ה ומשני עד אחד

ולרבה, דאמר לפי שאין בקיאיין לשמה, ליבעי תרי, מידי דהוה אכל עדיות שבתורה! עד אחד נאמן באיסורין. אימור דאמרינן עד אחד נאמן באיסורין, כגון חתיכה ספק של חלב ספק של שומן, דלא איתחזק איסורא, אבל הכא דאיתחזק איסורא דאשת איש הוי דבר שבערוה, ואין דבר שבערוה פחות משנים! רוב בקיאיין הן
רש"י- משני עד אחד נאמן באיסורין - שהרי האמינה תורה כל אחד ואחד מישראל על הפרשת תרומה ועל השחיטה ועל ניקור הגיד והחלב.

2. רש"י חולין י: ד"ה עד אחד נאמן באיסורין

עד אחד נאמן באיסורין - דכל יחיד ויחיד האמינתו תורה וזבחת מבקר ומצאנך [דברים י"ב] ושחט את בן הבקר (ויקרא א) ואכלי כהנים על ידו ולא הזקיכו להעמיד עדים בדבר ולא הצריכה תורה עדים אלא לעונש ממון או מיתת בית דין ולעריות דגמרינן (גיטין צ) דבר דבר ממון.

3. תוספות גיטין ב: ד"ה עד אחד (ד"ה הראשון) "וא"ת מנא לן" עד סוף דבריהם ומהרש"א ד"ה בא"ד וכשעברו שבעה

עד אחד נאמן באיסורין - פי' הקונטרס שהרי האמינה תורה כל אחד ואחד על הפרשת תרומה ושחיטה וניקור הגיד וחלב ולא היה לו להזכיר הפרשת תרומה ושחיטה דבהנהו נאמן אע"ג דאיתחזק איסורא משום דבידו לתקנם כמו שפ"ה בסמוך והכי אמר בהאשה רבה (יבמות דף פח). ושחיטה אע"ג דהשתא אין בידו לתקנו מעיקרא היה בידו לשחוט דאם לא כן אמאי מהימן כיון דאיתחזק איסורא דלא מצינו בשום מקום שיצטרך בגדול אחד עומד על גביו ומעשים בכל יום דמהימן אע"ג דלא שייך רוב מצויין אצל שחיטה מומחין הן כגון שנחתך כל הראש ואין בית השחיטה ניכר ומה שאנו סומכין על הנשים בשחיטה אע"פ שאין יודעות הלכות שחיטה כיון שבידה ללמוד לשחוט או להשכיר אחרים שישחטו לה כבידה דמי וא"ת ומנא לן דעד אחד נאמן באיסורין וי"ל דילפינן מנדה דדרשינן בפרק המדיר (כתובות דף עב). וספרא לה לעצמה וא"ת אם כן אפילו איתחזק איסורא וי"ל דאינה בחזקת שתהא רואה כל שעה וכשעברו שבעה טהורה ממילא ולא איתחזק איסורא וגם בידה לטבול.

4. רמב"ן גיטין ב: ד"ה עד אחד נאמן באיסורין

עד אחד נאמן באיסורין. פי' רש"י ז"ל שכל אחד האמינתו תורה על הפרשת תרומה וניקור בשר וגיד הנשה ושחיטה, וי"מ משום דכתיב וספירה לה לעצמה, וק"ל התם הא איתחזק איסורא שאפילו פירסה נדה עמו במטה או שילדה סופרת לעצמה ונאמנת על טבילתה וניגמר מינה דעד אחד מהימן אפילו איתחזק איסורא, אלא שאני התם שמתוך שנאמנת לעצמה נאמנת נמי לבעלה אבל בשאר עדיות מנא לן, אי נמי התם אי אפשר שתביא עדים לפסיקת זיבתה ונדותה ולספירתה ולטבילתה לפיכך האמינתה תורה ואין למידין ממנה לשאר עדיות כלל שאין דנין אפשר משאי אפשר, ובתוספות מפרשים דהתם בידה לתקן שתספור ותטבול ואע"פ שאין בידה לתקן עכשיו אם לא שלמו ימי טומאתה מ"מ יכולה היא להמתין ולספור ולטבול, וכל שבידו לתקן עד אחד נאמן אע"ג דאיתחזק איסורא כדאיתא בפ"י האשה רבה, וכבר פירשתי יותר מזה בפ"ק דשחיטת חולין.

אבל הכא הא איתחזק איסורא דאשת איש הוי דבר שבערוה כו'. ק"ל הא כיון דאיתחזק איסורא אפילו בשאר איסורים נמי לא, כדאמרינן בפ' האשה רבה בהקדש וקונמות דאיתחזק איסורא ולא מהימן, ודבר שבערוה אפילו לא איתחזק איסורא נמי אין פחות משנים ואפי' לאסור נמי אינו פחות משנים כדאמרינן בפ' האיש מקדש, ואית נוסחי דלא גרסי הכי אלא אבל הכא דאיתחזק איסורא דאשת איש לא, ואי גרסי' ליה ה"ג והוי דבר שבערוה, וכן נמי בפ' האשה רבה, ופי' דחדא ועוד קאמרי', ולא נהירא

5. נדה ב. מתחילת המשנה עד "כל אשה"

שמאי אומר: כל הנשים דיין שעתן, הלל אומר: מפקידה לפקידה, ואפילו לימים הרבה. וחכ"א: לא כדברי זה ולא כדברי זה; אלא: מעת לעת - ממעט על יד מפקידה לפקידה, ומפקידה לפקידה - ממעט על יד מעת לעת.

6. תוספות נדה ב. ד"ה מעת מתחילת התוספות עד "מדפריך בגמרא" ו"ל דלא ילפינן מסוטה" עד "וא"ת במעת"

מעת לעת - מפרש בגמ' דתולין לא אוכלין ולא שורפין ודוקא לקדשים או לתרומה אבל לחולין לכ"ע דיה שעתה דאוקמא לה בחזקת טהורה וא"ת מאי שנא מכל ספק טומאה דברה"י טמא ודאי אף לחולין ולא מוקמינן בחזקת טהרה משום דילפי' (לקמן דף ג.) מסוטה מדפריך בגמרא לר"ש אי מה סוטה טמאה ודאי ברה"י אף הכא טמאה ודאי ומשני שאני סוטה דאיכא רגלים לדבר משמע דלרבנן דאמרי ברה"י טמאות אתי שפיר וטעם דתרת' לריעותא לא הוצרך אלא לטמא אפילו ברה"י ו"ל דלא ילפינן מסוטה לטמאה למפרע ולכך בטומאה דמעת לעת מוקמינן לה אחזקתה וא"ת במעת לעת דקיל טפי משאר טומאות כדפרישית אמאי החמירו בו לטמאה אף ברה"י ובכל שאר טומאות אמרינן ברה"י ספקו טהור כדמוכח בשמעתין דקאמר והלל כי קאמר אוקי מילתא אחזקתה כגון ספק נגע ספק לא נגע אבל במעל"ע כו' ולא אמרינן אוקי מילתא אחזקתה אלא ברה"י אלמא במעת לעת אף ברה"י טמא וכן לקמן (דף ה:) מוקי מתני' כשנושאת אותה חברותיה במטה א"כ הווי תלתא והווי ר"ה כדמוכח בריש שני נזירים (נזיר נז.) ואפ"ה המטה טמאה ואע"ג דיש לדחות כגון שהכילה מפסקת בין נדה לחברותיה אין נראה דבהדיא יש בירושל' דמגעה ברה"י מטמא במעת לעת ו"ל דאף ברה"י לא נטהר בקדשים משום חזקת טהרה כיון איכא /דאיכא/ ריעותא מגופה ואע"ג דמסוטה ילפינן לטהר ברה"י אפי' היכא דליכא חזקה כמו שאפרש לקמן הכא לא ילפינן מסוטה משום שהאשה שראתה השתא ודאי טמאה היא ולא גמרינן מסוטה לטהר ברה"י אלא כמו ספק נגע ספק לא נגע שגם עתה בספק דומיא דסוטה ומיהו בדבר שאין בו דעת לישאל טהור במעת לעת דלקמן מקשינן אמתני' דבר שאין בו דעת לישאל הוא ומוקמינן בשחברותיה נושאות אותה במטה והיינו משום דדבר שאין בו דעת לישאל לא גמרינן מסוטה +אף על גב דר"ש מטהר במקוה שנמדד מסוטה גי' אלא גמרינן לטהר מדבר גידל דאמר רב גידל (סוטה דף כט.) כתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל הא ספק טהור וכתוב כל טהור יאכל בשר הא ספק טמא אלא כן שאין בו דעת לישאל כאן שיש בו דעת לישאל ובטומאת בשר קדש שייך למפרע כמו להבא ועוד י"ל דלא גמרינן מסוטה אלא טומאת מגע ולא טומאת ראייה לכך מטמא אף ברה"י אבל דבר שאין בו דעת לישאל טהור דבטומאת בשר קדש שייך טומאה ע"י ראיית הזב או הזבה או הנדה דאמרינן לאכול בשר קדש והווי בכלל כל טהור יאכל בשר (ויקרא ז) וא"ת מאי שנא דבנגע באחד בלילה (לקמן דף ד.) דמטמאין רבנן אף ברה"י כדמוכח בתוספתא היכא דלא ראהו חי מבערב משום דכל הטומאות כשעת מציאתן ואשה נמי אמרינן (לקמן דף ד.) כיון דשכיחי בה דמים כאינה בדוקה דמיא ואמאי מטהרין לחולין אף ברה"י ו"ל דלקמן [נמי] בנגע באחד בלילה מיירי בקדשים וכן קופה (לקמן דף ג:) דפריך הלל לשמאי איירי בקדשים דאי לאו הכי תקשה ליה לנפשיה וכן פלוגתא דחזקיה ור' יוחנן (שם) המדלה י' דליים מים מיירי במים שנעשו על טהרת הקדש ללוש בהן עיסת מנחות או להדיח בהן בשר קדש דכקדש דמו וא"ת ומ"ש דאמרינן בנגע באחד לשרוף ובמעת לעת אמרינן תולין דאשה נמי מיקריא במקום מציאתה דכל מקום שהיא טומאתה עמה דאי לאו הכי תקשי אשה לחזקיה דמטהר בקופה ממקום למקום ו"ל משום דלבו נוקפו ויבטל מפריה ורביה דסבור דשכיחא טומאה כיון ששורפין עליה תרומה ופריש דכה"ג אמרינן לקמן (דף ג:) והא דפריך הלל לשמאי היינו משום דלבו נוקפו לא היה לו לטהר לגמרי +אך קשה דמטהר אף ברה"י ובקופה מטהר ר' יוחנן ברה"י וכן בנגע בא' בלילה אפילו ראוהו חי לכך נראה דטעמא דשמאי משום ביטול פריה ורביה ולהכי לא עבדינן סייג ברה"י אפי' אי לא כבדוק דמיא, גי' +אך קשה לפ"ז מאי פריך להלל ממקוה נימא משום דלבו נוקפו וא"ת אמאי מטהר שמאי טפי באשה מבקופה ונגע באחד אע"ג דמשני שמאי דאשה אין לה שוליים היינו להאי לישנא דאי הווי דם מעיקרא הווי אתי אבל לשאר לישני לית לן האי טעמא ו"ל דטעמא דשמאי משום דאשה בדוקה היא והא דקאמר כיון דשכיחי בה דמים כאינה בדוקה דמיא היינו להלל וא"ת לר"מ אמאי מטהר בנגע באחד ובאשה תולין ו"ל משום דמוקמה אחזקתה ואשה משום דאיכא ריעותא מגופה.

7. רמב"ן נדה ב. ד"ה מאי טעמא דשמאי ו"מ דאף על גב" עד "אלא משום מעלה"

גמ' מאי טעמיה דשמאי. פרושי קא מפרש מתניתין ואזיל, דאלו טעמיה דשמאי דכולי עלמא אית להו אלא שהחמירו לתלות בתרומה וקדשים כדפרישית, ואוקימנא משום דהעמד אשה על חזקתה ובחזקת טהורה עומדת שהרי טבלה לנדתה ובדוקה היא משעה שפסקה לנדתה הראשון.

והלל כי אמרינן העמד דבר על חזקתו ואפילו לתרומה וקדשים, היכא דלית ליה ריעותא מגופיה, הך אשה כיון דמגופה קא חזיא לא אמרינן אוקמה אחזקה אלא חיישנן, הילכך בחולין אע"ג דאיכא למיחש במילתא כיון דלא

מכרעא מילתא דטומאה מוקמינן טהרות אחזקתייהו דאפושי טומאה לא מפשינן, וגבי תרומה וקדשים עבוד בהו רבנן מעלה וכיון דליכא חזקה גמורה תולין, וי"מ דאע"ג דליכא חזקה מיהו הו"ל ספק טומאה ומסוטה גמרינן מה התם מכאן ולהבא ולא למפרע אף כל ספק טומאה לא מטמינן למפרע אלא משום מעלה דקדשים [אמרן] דתולין וברשות הרבים טהור לגמרי דגמרינן מסוטה בק"ו

8. יבמות סח. "גופא בן ט' שנים" עד "רבי יוסי אומר"

גופא: בן ט' שנים ויום א', גר עמוני ומואבי, מצרי ואדומי, כותי, נתין, חלל וממזר, שבאו על כהנת לוויה וישראלית - פסל

9. תוספות יבמות סח. ד"ה רישא "ואם תאמר וספק" עד "ומיהו לכהונה" וי"ל דהכא כגון" עד סוף דבריהם

רישא פסולי כהונה סיפא פסולי קהל - וכן גירסת ר"ח ולא כספרים דגרסי איפכא דהא קתני סיפא ואם אינו ראוי לבא בישראל וא"ת וכיון דתנא רישא פסול כהונה למה לי למיתני בסיפא פסול קהל דכ"ש הוא ויש לומר דתנא סיפא לגלויי ארישא שלא תאמר רישא פסולי קהל דוקא ואם תאמר וספק בן ט' היאך פוסל בביאתו נוקמיה אחזקה קמייטא דהוה פחות מבן תשעה ונוקי איתתא בחזקת כשרות ומיהו לכהונה ניחא דלא אזלינן בתר חזקה ליוחסין כדקאמר רבי יהושע בפרק קמא דכתובות (דף יג.) לא מפיה אנו חייין אלא היא בחזקת בעולה לנתין וממזר ואפי' ברוב כשרים אצלה כדאמר התם ולא מוקמינן לה אחזקה ואפילו לרבן גמליאל ורבי אליעזר דמכשרי היינו משום דאמרה לכשר נבעלתי אבל הכא דלא ידעה אם הוא בן תשעה לא אבל לתרומה קשיא אמאי לא מוקמינן להו אחזקה דאפילו לענין תרומה איירי כמו לענין עבדים ולתרומה מוקמינן אחזקה דהא בכתובות בפ"ב (דף כו. ושם) גבי מוחזק לן באבוא דהאי דכהן הוא ונפק עליה קלא דבן גרושה הוא כו' ומוקי לה בתרי ותרי משמע דאי לאו משום זילותא דבי דינא הוה מסקי ליה לכולי עלמא והיינו לענין תרומה דאי לכהונה לא מסקינן ליה בתרי ותרי כדמוכח בקידושין בהאומר (דף י"ו.) גבי עובדא דינאי המלך ויש לומר דהכא כגון דהשתא דאתי קמן הוי ודאי בן תשעה אף על פי שהיה ספק כשבא עליה לא מוקמינן ליה אחזקה קמייטא אלא אזלינן בתר השתא שהוא ודאי בן תשעה דחזקה קמייטא איתרע ליה.

10. כתובות עב. מתחילת המשנה עד אמצע המשנה "ולא קוצה" וגמרא "מאכילתו שאינו מעושר" עד "ולא קוצה"

מתני'. ואלו יוצאות שלא בכתובה: העוברת על דת משה ויהודית. ואיזו היא דת משה? מאכילתו שאינו מעושר, ומשמשתו נדה גמ'. מאכילתו שאינו מעושר. היכי דמי? אי דידע, נפרוש! אי דלא ידע, מנא ידע? לא צריכא. דאמרה ליה פלוני כהן תיקן לי את הכרי, ואזיל שיייליה ואשתכח שיקרא. ומשמשתו נדה. היכי דמי? אי דידע בה, נפרוש! אי דלא ידע, נסמוך עילוה! דא"ר חנינא בר כהנא אמר שמואל: מנין לנדה שסופרת לעצמה? שנאמר: בוספרה לה שבעת ימים, לה - לעצמה! לא צריכא, דאמרה ליה פלוני חכם טיהר לי את הדם, ואזל שיייליה ואשתכח שיקרא. ואיבעית אימא: כדרב יהודה, דאמר רב יהודה: הוחזקה נדה בשכינותיה, בעלה לוקה עליה משום נדה

11. פסחים ד. "הכל נאמנים" עד "מאי טעמא מהימני"

הכל נאמנים על ביעור חמץ, אפילו נשים אפילו עבדים אפילו קטנים

12. פסחים ד: "דמוחזק לן בלא בדק" עד "איבעיא להו"

דמוחזק לן דלא בדק, וקאמרי הני בדקיניה. מהו דתימא: לא להימנינהו רבנן, קא משמע לן: כיון דבדיקת חמץ מדרבנן הוא, דמדאורייתא בביטול בעלמא סגי ליה - הימנוהו רבנן בדרבנן

13. ריטב"א כתובות עב. ד"ה ומשמשתו "ומדלא אמרינן לעיל" עד סוף דבריו

ומשמשתו נדה היכי דמי אי דידיע ליפרוש ואי דלא ידע נסמוך עלה. פירשו בתוספות דהא5 דלא אמרינן הכא כדלעיל מנא ידע, דהכא אפשר ליה למידע כגון שראה כתם בחלוקה והיא אומרת טהורה אני ואותו כתם מעלמא הוא שעברתי בשוק של טבחים וכיוצא בו ופלוני כהן טהר לי, ולהכי פרכינן דלסמוך עלה דרחמנא הימנה כדכתיב וספרה לה.

ומדלא אמרינן לעיל כי הכא אי דלא ידע לסמוך עלה, יש מדקדקין שאין האשה נאמנת באיסורין של תורה אלא בנדוטה בלבד דכתיב וספרה לה, ומהתם לא ילפינן דשאני התם דלא סגיא בלאו הכי כי אי אפשר לו לבעל לדעת מתי וסתה ושלמו ימי ספורין שלה אלא על פיה ואם לא תאמינה בטלת מצות פריה ורביה, והיינו דאמרינן בפ"ק דפסחים (ד' א') הכל נאמנים על בעור חמץ אפילו נשים אפילו עבדים אפילו קטנים ופרישנא טעמא דכיון דבדיקת חמץ דרבנן היא הימנוה רבנן בדרבנן הא אילו היו דאורייתא לא מהימנא, ואין פירוש זה נכון שכל מקום שהאמינה תורה עד אחד באיסורין האשה כאיש, וכל שכן בעניני הבית המוטלין עליה, ומעשים בכל יום שסומכין עליה בניקור הבשר ומליחתו ועל מצה בפסח וכיוצא בהן הרבה, וההיא דפסחים כבר אמרו בירושלמי (פסחים פ"א ה"א) לית כאן נשים אי נמי אית כאן נשים ומתוך שהן עצלניות בודקות כל שהן, כלומר שלא יבדקו כראוי מפני הטורח לראות חורין וסדקין, ומה שלא אמרו לעיל נסמוך עליה כי הכא משום דגבי נדה כתיב קרא בהדיא וממנו אנו למידין לכל האיסורין, לכך סתם התלמוד לשונו לומר מנא ידע, ומ"מ הכל ענין אחד דעל כרחין הכי קאמר כיון שכבר אכל וסמך עליה כדינו מנא ידע שהרי אין לו לחקור אחריה כי היא נאמנת לו, ולא עוד אלא שאילו היה הדין נותן שלא יהא מאמינה לא היה לנו לקונסה בכתובה דאדרבה הוא עשה שלא כדין שאכל על פיה, ומימר אמרה דברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין, אלא ודאי זו נראה לי ראייה ברורה שהיא נאמנת, ולקמן אמרו עוד היודע באשתו שאינה קוצה לו חלה יחזור ויפריש אחריה אלמא כל שאינה חשודה לו אינו צריך להפריש אחריה, וזו ג"כ ראייה ברורה, כן נראה לי, וכן פסקו הגאונים ז"ל, וכן פירשו בתוספות

14. תוספות פסחים ד: ד"ה הימנוה מתחילת התוספות עד "ותחומין דרבנן"

הימנוה רבנן בדרבנן - אף על גב דכל דבר שהוא בידם מהימנינן להו לנשים ועבדים ואפילו מדאורייתא דמעשים בכל יום שאנו מאמינים לאשה ועבד על השחיטה ועל הניקור ובפ' המדיר (כתובות עב. ושם) גבי מאכילתו שאינו מעושר משמע שסומך עליה לענין חלה ומעשר מכל מקום גבי בדיקת חמץ אע"ג דבידם מ"מ אי הוי מדאורייתא לא מהימנינן להו משום דאיכא טירחא יתירתא וצריך דקדוק גדול כדמוכח בירושלמי שמפרש מפני שנשים עצלניות הן ותחומין דרבנן מהימנינן להו לאשה ועבד ולא קטן מדתניא בפ' כיצד מעברין (עירובין נח: ושם) אפילו עבד ואפילו שפחה נאמנת לומר עד כאן תחום שבת אבל קטנים לא דגריעי טפי מדחשיב להו בשמעתין בסוף ובפרק שני דכתובות (דף כח. ושם) אלו נאמנים להעיד בגודלן מה שראו בקוטנן עד כאן היינו מהלכין בשבת משמע אבל בקוטנן לא היינו משום דתחומין אין בידם כלל לכך אין נאמנים כמו בבדיקת חמץ.

15. ראב"ד על הרי"ף פסחים א: (בדפי הרי"ף) מתחילת דבריו עד "ואפילו על חזקה נמי" וטעמא

דמילתא" עד סוף דבריו

אמר אברהם: האי לישנא לא דייק, דאי אמרי אנן בדיקניה לא הוה צריך למימר הימנוה רבנן בדרבנן, דאפילו בדאורייתא נמי מהימני, כגון נטילת הגיד והחלב, שאנו סומכים על הנשים, ואפילו על חזקה נמי סמכין, שהרי אסרו [חולין דף צד א] לשלוח ירך לנכרי חתוכה במקום שמכריזין ולא הכריזו משום דאתי ישראל למזבנה מיניה וטעי בנטילת הגיד והחלב, אלמא חזקה אין מוציאה מתחת ידו חתוכה עד שיטול הגיד והחלב, ומשום הכי אתי למיטעי, וכיון דאמרי בדיקניה אלמא בדידהו תליא מילתא, ובידם לתקן, ואפילו אין בידם לתקן עד עכשיו, ואפילו לא העידו עליו הרי הוא בחזקת מתוקן ואע"ג דאיתחזק איסורא. וטעמא דמילתא דהכל חברים אצל המצות מכיון שהם עוסקים בהם עד שיחשדו כמו שנחשדו עמי הארץ על המעשרות כשנבדקו [סוטה דף מח א] שאם לא כן איך אדם סומך בניקור הבשר ובדיקת הירקות על אשתו בירקות שהוחזקו בתולעים, אלא ודאי הכא לאו דאמרי אנן בדקינן אלא דאמרי בדיק ליה מאן דהוא. ולגבי עדות ודאי אין סומכין על עדותן במקום דאיתחזק איסורא דאורייתא, אבל לגבי ביעור הימנינהו רבנן דלא צריך בדיקה, מיהו ביטול בעי.